

Oppdragsgiver: **Sundsøya utvikling AS**
Oppdragsnr.: **52307437** Dokumentnr.: **N01**

Til: Sundsøya utvikling AS
Fra: Norconsult AS
Dato 2023-10-30

► Sundsøya - vurdering av naturmangfold

Sammendrag

I forbindelse med utarbeiding av reguleringsplan for Sundsøya i Inderøy kommune er det gjort en vurdering av virkninger på naturmangfoldet. Området er tidligere kartlagt for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks. I tillegg ble det gjort en befaring av området den 28. september 2023, der det ble vurdert forekomster av naturtyper og arter. Det ble ikke funnet nye naturtypeforekomster eller rødlistearter under befaringen, men det ble registrert noen fremmede arter.

Det er tatt ut tre verdiområder for naturmangfold, to strandenger med stor verdi og et overvintringsområde for sjøfugl med svært stor verdi. Det vurderes at tiltaket ikke vil ha særskilte virkninger på disse i driftsfasen, men tilrettelegging for økt ferdsel i strandsonen kan gi større grad av forstyrrelser enn i dag. Det anbefales derfor at tilretteleggingen for ferdsel begrenses noe langs stranda i vest, og at det vurderes helårlig båndtvang i området.

I anleggsfasen er det fare for at støy og sterkt anleggsljus kan gi negativ påvirkning på overvintrende sjøfugl. Det anbefales derfor at særlig støyende aktiviteter slik som sprenging, pigging og dumping av steinlass legges til sommersesongen fra april til september. I denne perioden er det relativt få observasjoner av ærfugl i området. Videre foreslås det at lys på anleggsplassen slås av når det ikke foregår arbeid der.

Av øvrige skadereduserende tiltak foreslås det å legge terrenget mer naturlig ved den ene strandengforekomsten, å holde fram med å skjytte og ikke gjødsle gressmarka i sørøst, å bruke naturlige fuktsøkk i terrenget til naturlig overvannshåndtering, og å bruke stedeegne arter i revegeteringen av området så langt det går.

Det ble funnet flere fremmede arter i området, og det foreslås at toppmasser ned til 30 cm dyp anses som infiserte. Disse bør helst gjenbrukes som dypereliggende masser innad i tiltaksområdet, alternativt leveres til godkjent deponi. Frakt og mellomlagring av masser må skje på forsvarlig vis, og utstyr må rengjøres før det tas ut av området.

Området er oversiktlig og består per i dag av næringsarealer, og det vurderes at kravet til kunnskapsgrunnlaget etter naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. Tiltaket vurderes ikke å bidra vesentlig til den samlede belastningen etter § 10 i driftsfasen, men det understrekes at man i anleggsfasen bør ta forholdsregler for å unngå unødvendig belastning på overvintringsområder for sjøfugl.

Innledning og tiltaksbeskrivelse

Sundsøya utvikling AS er i gang med å utarbeide reguleringsplan for området Sundsøya, sør for tettstedet Straumen i Inderøy kommune. Per i dag er mesteparten av planområdet regulert til næring, ønsket er å omregulere til kombinert bolig- og næringsformål. Planområdet grenser mot sjøen, og store deler av det ligger innenfor 100-metersbeltet. Samtidig er ønsket med reguleringen å fortette et allerede bebyggt og opparbeidet areal. Foreløpig illustrasjonsplan for tiltaket er vist på figur 1.

I forbindelse med planarbeidet har Norconsult AS blitt forespurt om å vurdere hvilke virkninger planen vil kunne ha på naturmangfoldet. Resultatet er presentert i dette notatet, som er utarbeidet av økolog Torbjørn Kornstad og kvalitetssikret av naturforvalter Torgeir Isdahl.

Statsforvalteren har følgende merknader til oppstart av planarbeidet om naturmangfold og strandsonen, som er lagt til grunn for arbeidet med vurderingene:

Strandsone

Stranden vest og nord for planområdet er kartlagt som viktig friluftsområde. Hoveddelen av planområdet er innenfor 100-metersbeltet til sjø i sone 2. Jf. Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen. Det bør legges vekt på løsninger som gir allmennheten bedre tilgang til sjøen og en forbedret landskapssituasjon gjennom terrengbehandling, planting av vegetasjon og lignende. Ivaretagelse og etablering av strandpromenader, turveier og badeplasser er eksempler. Ny bebyggelse bør i utgangspunktet trekkes så langt unna sjøen som mulig.

Naturmangfold

Det må undersøkes hvilket naturmangfold som kan påvirkes av tiltaket, og effekten av påvirkningen må vurderes, jf. naturmangfoldloven (NML) § 7. Se Veileder til naturmangfoldloven kapittel II (T-1554, Miljødirektoratet). Hensynet til naturmangfold og eventuelle avbøtende tiltak må ivaretas i detaljplan. For tiltaksområdet er naturtyper kartlagt etter NIN-metodikk. Det er lokalitet av strandeng i området. Strandeng er en trua naturtype (sårbar) som har viktige funksjoner som hekke- og rasteplasser for fugl og beiteområder for husdyr. Det bør lages en plan for skjøtsel, og området med strandeng må sikres i planen. Sjøområdet som er tilgrenset tiltaksområdet inngår i naturtype grunne strømmer, med svært viktig verdi. Det er et sjøfuglområde, og et viktig tilholdssted for ærfugl (Naturbase, Miljødirektoratet). Ærfuglforekomsten er vurdert til sårbar på Norsk rødliste for arter.

Notat

Oppdragsgiver: **Sundsøya utvikling AS**

Oppdragsnr.: **52307437** Dokumentnr.: **N01**

Figur 1. Foreløpig illustrasjonsplan for Sundsøya, datert 5.5.2022.

Oppdragsgiver: **Sundsøya utvikling AS**
Oppdragsnr.: **52307437** Dokumentnr.: **N01**

Metode og datagrunnlag

Området er kartlagt for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks i 2020, som del av et større kartleggingsoppdrag. Under dette oppdraget ble det også kartlagt rødlistearter etter daværende rødliste fra 2015, og daværende fremmedartsliste fra 2018. Kartleggingen var begrenset til vegetasjon (karplanter, lav, moser og sopp).

Resultatene fra kartleggingen i 2020 er lagt til grunn for dette notatet, sammen med øvrige data hentet inn fra Naturbase (<http://kart.naturbase.no>) og Artskart (<http://artskart.artsdatabanken.no>). For å styrke kunnskapsgrunnlaget og oppdatere artskartleggingen til gjeldende rødliste (Artsdatabanken, 2021) og fremmedartsliste (Artsdatabanken, 2023) ble det gjort en befarings i området den 28. september 2023. Det var gode forhold for registrering av relevante artsgrupper og naturtyper på befaringsstidspunktet, selv om det var seint i vekstsesongen lot karplantene seg artsbestemme. En god sopplesong i Trøndelag gjorde at det også ble funnet en del markboende sopp.

Vurderingene av hvilke virkninger planen vil ha på naturmangfoldet er gjort i henhold til metodikken i [Miljødirektoratets veileder M-1941](#) (Miljødirektoratet, 2021). Siden tiltaket ikke er konsekvensutredningspliktig, er det brukt en forenklet tilnærming til metodikken, men vi har vurdert det som hensiktsmessig å lage verdisatte delområder.

Videre gjøres det rede for skadereduserende tiltak, blant annet med bakgrunn i Statsforvalteren sin merknad (se over). Det er også gjort en vurdering av hvilke tiltak som bør gjøres for å bekjempe og unngå spredning av fremmede arter. Avslutningsvis er det gjort en vurdering av forholdet til naturmangfoldloven §§ 8-12, som regulerer offentlige beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet.

Resultater og verdivurdering

Det er avgrenset tre delområder med viktige naturverdier. De omtales under i tabell 1, og er vist på kart i figur 7. To av delområdene er naturtyper kartlagt i 2020, mens det tredje er et økologisk funksjonsområde for arter i selve Straumen.

Det ble ikke funnet ytterligere naturtyper under befaringsen av området, men i området langs sjøen i sørøst ble den noe sjeldne arten traktgelesopp funnet (figur 2). Artene gul kjeglevokssopp og spiss vokssopp ble også funnet på gressmarka her (figur 3). Disse tilhører artsgruppen engvokssopper, der flere av artene signaliserer høye naturverdier. De to artene som ble funnet er imidlertid vanlige og har ikke spesielt høye krav til voksested. Litt nord for traktgelesoppen ble det også funnet et almetre (sterkt truet, EN). Dette er rett utenfor plangrensa (se figur 10), men nevnes uansett her.

Langs sjøen i vest var det flere mindre flekker med strandengvegetasjon (figur 5), med arter som saltsiv, strandstjerne, strandkryp og fjæresauløk. Disse var imidlertid ikke store nok til å kunne avgrenses som egne naturtyper.

Inne på selve området ble det registrert et lite fuktsig i sør, der de noe kalkkrevende artene vill-lin og myrsnelle ble funnet (figur 6). Området har et sterkt påvirket preg, og minner lite om natur, men disse artene har likevel klart å etablere seg der.

Tabell 1. Oversikt over verdisatte delområder for naturmangfold.

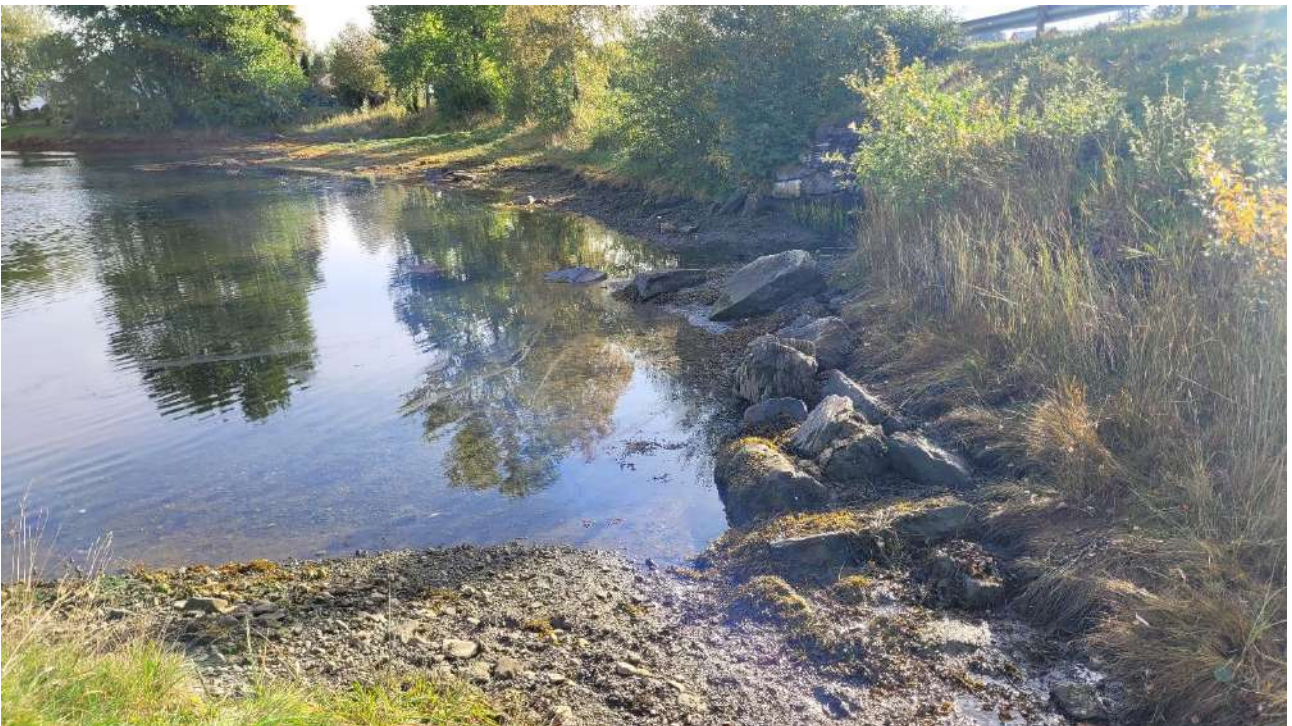
Nr	Kategori	Beskrivelse	Verdi
ØF01	Økologisk funksjonsområde for arter	Lokaliteten utgjøres av en sterk tidevannsstrøm i Straumen (figur 5). Denne er et viktig overvintringsområde særlig for ærfugl (sårbar, VU), men det er også observert andre rødlistearter som vipe (kritisk truet, CR), hettemåke (CR), dvergdykker (sterkt truet, EN), horndykker (VU), havelle (NT) og storskarv (NT). Som leveområde for kritisk og sterkt truede arter får det svært stor KU-verdi. Området er også registrert i Naturbase som marin naturtype sterk tidevannsstrøm med svært viktig verdi (A).	Svært stor
N01	Naturtype	Lokaliteten består av en liten strandeng (figur 4), som skårer godt på tilstand og lite på naturmangfold. Til sammen gir dette moderat kvalitet, som gir stor KU-verdi siden strandeng er en sårbar naturtype (VU).	Stor
N02	Naturtype	Lokaliteten består av en liten strandeng, som skårer godt på tilstand og lite på naturmangfold. Til sammen gir dette moderat kvalitet, som gir stor KU-verdi siden strandeng er en sårbar naturtype (VU).	Stor

Figur 2. Den noe sjeldne arten traktgelesopp ble funnet på gressmark sørøst i området.

Figur 3. Gressmark sørøst i området der det ble funnet traktgelesopp, gul kjeglevokssopp og spiss vokssopp.

Figur 4. Naturtypelokalitet med strandeng av moderat kvalitet, sørøst i området.

Oppdragsgiver: **Sundsøya utvikling AS**
Oppdragsnr.: **52307437** Dokumentnr.: **N01**

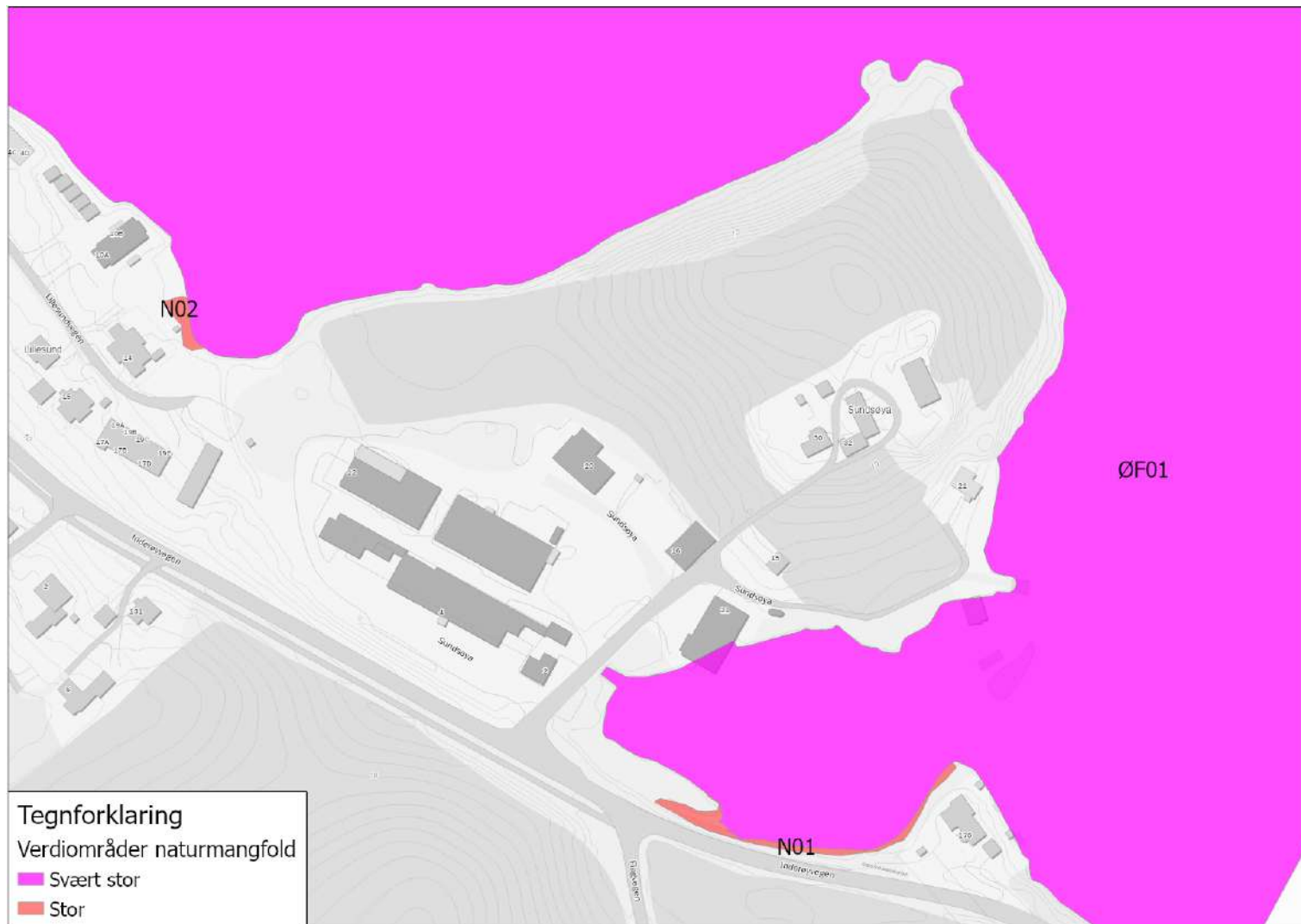
Figur 5. Langs vestsiden av området er det mindre flekker med strandengvegetasjon. I bakgrunnen Straumen, en sterk tidevannsstrøm som er et viktig overvintringsområde for ærfugl og annen sjøfugl.

Figur 6. Lite fuktig med myrsnelle og vill-lin.

Notat

Oppdragsgiver: **Sundsøya utvikling AS**
Oppdragsnr.: **52307437** Dokumentnr.: **N01**

Figur 7. Kart som viser avgrensning av verdiområder for naturmangfold i og rundt planområdet for utbyggingen på Sundsøya.

Oppdragsgiver: **Sundsøya utvikling AS**
Oppdragsnr.: **52307437** Dokumentnr.: **N01**

Påvirkning og konsekvenser

Påvirkning i driftsfasen

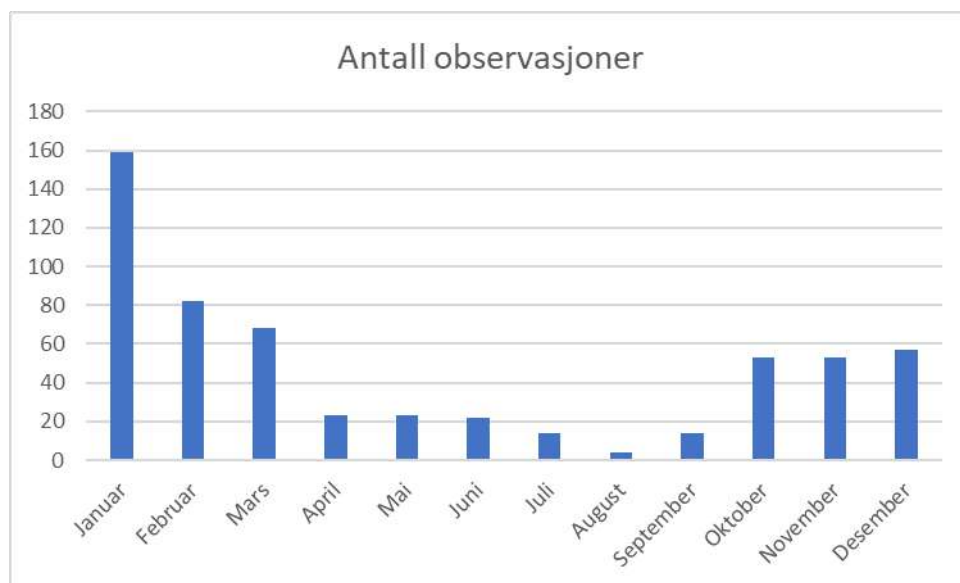
Tiltaket vil i liten grad medføre direkte negativ påvirkning på naturmangfoldet i driftsfasen, siden det dreier seg om transformasjon av et område som i dag brukes til næringsformål. Det skal likevel påpekes at dersom det gjøres store tiltak i selve strandsonen langs sjøen, vil det kunne gi noe negativ påvirkning på dagens naturverdier. Dette gjelder særlig den registrerte forekomsten av strandeng i sørøst, der det ikke bør planlegges inngrep. Tilsvarende bør man heller ikke gjøre inngrep i bredden ut mot sjøen i vest (se eksempel i figur 8). I tillegg vil økt ferdsel langs sjøen som følge av økt tilrettelegging kunne gi mer forstyrrelse av sjøfugl enn dagens situasjon.

Figur 8. Bilde av bredden ut mot sjøen vest for planområdet. Merk utfyllingen som er gjort nesten helt ut i strandsonen i forbindelse med byggingen av bolighuset, dette er ikke ønskelige inngrep.

Påvirkning i anleggsfasen

Planområdet grenser mot Straumen, som er et svært viktig overvintringsområde for ærfugl, og som også er viktig for en rekke andre sjøfugler. Støy og lysforurensning i anleggsfasen kan virke forstyrrende på disse, og vintersesongen er spesielt sårbar for forstyrrelser. Det er først og fremst brå og plutselig støy fra aktiviteter som sprenging, pigging, dumping av steinlass o.l. som virker forstyrrende på fuglene, anslagsvis hendelser med støy (L_{max}) på over 70 dB målt ute på vannet der fuglene ligger. Det er dermed en fordel om denne typen aktiviteter kan begrenses til sommersesongen når det er færre fugler der, i perioden fra april til september (jf. figur 9). Videre bør sterke lyskilder slås av når det ikke jobbes på tomte.

Figur 9. Antall observasjoner av ærfugl (VU) i Straumen fordelt på måneder. Data hentet fra Artskart.

Skadereduserende tiltak

Enkelte skadereduserende tiltak er allerede nevnt i avsnittene over. Her følger en beskrivelse av ytterligere skadereduserende tiltak. Tiltakene er også presentert på kart i figur 10.

- Statsforvalteren har i sin merknad skrevet at «Det bør lages en plan for skjøtsel, og området med strandeng må sikres i planen». Selve lokaliteten med strandeng er ikke seminaturlig, og betinges av vekslinger i havnivå for å opprettholde vegetasjonssammensetningen. Det vurderes derfor ikke som nødvendig å skjytte selve strandenga gjennom slått/beite eller lignende. Et forslag for å bedre området sin funksjon for biologisk mangfold kan være å slake ut skråningene ned mot strandenga, for å lage en mer naturlig og glidende overgang. Videre bør gressmarka i området ut mot strandenga skjyttes som i dag, og den bør ikke gjødsles. Da vil den på sikt kunne utgjøre et leveområde for flere sjeldne sopparter.
- For å begrense forstyrrelser av sjøfugl i Straumen bør det være noe begrensninger av tilrettelegging for ferdsel i strandsonen, det gjelder særlig vest for planområdet. Det bør også vurderes om det skal innføres båndtvang hele året.
- Det lille fuktdraget inne i planområdet bør få en forsterket funksjon, og brukes som del av overvannshåndteringen i området. Området bør revegeteres naturlig.
- Et generelt råd er at så mye som mulig at området får grønne flater, og at planteplanen gjør bruk av lokalt forekommende arter så langt det går.

Fremmede arter

Det ble registrert fire fremmede arter i høye risikokategorier på tomta: rødhyll (svært høy risiko, SE), platanlønn (SE), blankmispel (SE) og ugrasmjølke (SE). De tre førstnevnte artene finnes med spredte individ rundt omkring på tomta, mens den sistnevnte finnes spredt over ganske store arealer.

Ingen av de registrerte artene er høyrisikoarter som krever tiltak ifølge rapporten «Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige

plantearter» (Miljødirektoratet, 2018), men det påligger likevel tiltakshaver en aktsomhetsplikt som innebærer å ikke spre fremmede arter ut av tiltaksområdet. Det anbefales derfor at toppmasser ned til 30 cm dyp i planområdet gjenbrukes på stedet, fortrinnsvis på minst 50 cm dyp. Alternativt må de leveres på godkjent mottak for infiserte masser. Frakt og mellomlagring av slike masser må skje med tett bunn og overdekning, og det er viktig å ha et system der mellomlager og utstyr som brukes til å frakte massene merkes tilstrekkelig. Utstyr som brukes til transport av infiserte masser må rengjøres ved børsting eller spyling før det tas ut av tiltaksområdet.

Vurdering av naturmangfoldloven §§ 8-12

Området er kartlagt for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks i 2020, og befart i vekst- og soppsesongen 2023 av kyndig økolog. Det er ellers gjort en rekke registreringer av fugl ute i Straumen som ligger tilgjengelig i Artskart. Tiltaket innebærer transformasjon av et område som allerede er utbygd, og det vurderes dermed at kravet til kunnskapsgrunnlaget etter § 8 er oppfylt og står i et rimelig forhold til sakens omfang. Førre var-prinsippet etter § 9 er til en viss grad benyttet når det gjelder vurdering av påvirkning på overvintrende sjøfugl i anleggsfasen.

Tiltaket berører i liten grad truede arter og naturtyper, men det er viktig at man unngår negativ påvirkning på de registrerte lokalitetene med den sårbare naturtypen strandeng. Ellers er tidevannsstrømmen ute i Straumen et unikt område det finnes få av i Norge, så terskelen ligger lavt for at et tiltak kan bidra til samlet belastning etter § 10. Det vurderes likevel at tiltaket ikke medfører noen særskilt økning av belastningen i driftsfasen, men det er likevel viktig å ta hensyn for å unngå unødvendig negativ påvirkning.

Det legges til grunn at tiltakshaver etterfølger kravene i §§ 11 og 12 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, og at det skal brukes miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Notat

Oppdragsgiver: **Sundsøya utvikling AS**

Oppdragsnr.: **52307437** Dokumentnr.: **N01**

Figur 10. Illustrasjonsplan av tiltaket med inntegnede forslag til skadereduserende tiltak.

Oppdragsgiver: **Sundsøya utvikling AS**
Oppdragsnr.: **52307437** Dokumentnr.: **N01**

Kilder

Artsdatabanken. (2018). *Norsk rødliste for naturtyper 2018*. Hentet fra <https://www.artsdatabanken.no/rodlisterforaturtyper>

Artsdatabanken. (2021). *Norsk rødliste for arter 2021*. Hentet fra <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021>

Artsdatabanken. (2023). *Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023*. Hentet fra <https://artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>

Miljødirektoratet. (2018). *Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter*.

Miljødirektoratet. (2021). *Veileder M-1941 – Konsekvensutredninger for klima og miljø*. Hentet fra <https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger>

J02	2023-10-30	Klar til bruk	ToKor	ToIsd	ToKor
B01	2023-10-25	Til oppdragsgiver for gjennomlesing	ToKor	ToIsd	ToKor
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.